

Pedagogisk personal

2012

UF0113

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde.....	2
A.2	Statistikområde.....	2
A.3	SOS-klassificering.....	2
A.4	Statistikansvarig.....	2
A.5	Statistikproducent.....	2
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter.....	3
A.8	Gallringsföreskrifter.....	3
A.9	EU-reglering.....	3
A.10	Syfte och historik.....	3
A.11	Statistikanvändning.....	3
A.12	Uppläggning och genomförande.....	3
A.13	Internationell rapportering.....	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	4
B	Kvalitetsdeklaration	4
B.0	Inledning.....	4
B.1	Innehåll.....	5
1.1	Statistiska målstorheter.....	5
1.1.1	Objekt och population.....	5
1.1.2	Variabler.....	5
1.1.3	Statistiska mått.....	5
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	6
1.1.5	Referenstider.....	6
1.2.	Fullständighet.....	6
B.2	Tillförlitlighet.....	6
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	6
2.2	Osäkerhetskällor.....	7
2.2.1	Urval.....	7
2.2.2	Ramtäckning.....	7
2.2.3	Mätning.....	7
2.2.4	Svarsbortfall.....	7
2.2.5	Bearbetning.....	8
2.2.6	Modellantaganden.....	8
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	9

<i>B.3</i>	<i>Aktualitet</i>	9
3.1	Frekvens	9
3.2	Framställningstid	9
3.3	Punktlighet	9
<i>B.4</i>	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	9
4.1	Jämförbarhet över tiden	9
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	9
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	10
<i>B.5</i>	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	10
5.1	Spridningsformer	10
5.2	Presentation	10
5.3	Dokumentation	10
5.4	Tillgång till primärmaterial	10
5.5	Upplysningstjänster	10

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Utbildning och forskning

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Skolväsende och barnomsorg

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS): Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Skolverket
Postadress: 106 20 Stockholm
Besöksadress: Fleminggatan 14
Kontaktperson: Christina Sandström
Telefon: 08-527 332 00
Telefax: 08-24 44 20
E-post: fornamn.efternamn@skolverket.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostergatan 23
Kontaktperson: Robert Hansson
Telefon: 019-17 65 23
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Skolhuvudmän har skyldighet att lämna uppgifter enligt Skolverkets föreskrifter SKOLFS 2011:142, senaste ändring 2012:91.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Bevarandebehovet kan för närvarande inte bedömas och är under utredning.

A.9 EU-reglering

Statistiken berörs inte av någon EU-reglering.

A.10 Syfte och historik

Uppgifterna som samlas in i denna undersökning utgör en del av Skolverkets nationella uppföljningssystem för skolsektorn. Syftet med uppföljningssystemet är att ge en samlad bild av skolans verksamhet och vara underlag för uppföljning och utvärdering på nationell och lokal nivå.

Uppgifter om pedagogisk personal har samlats in årligen sedan slutet av 70-talet. Sedan dess har det skett vissa förändringar i insamlingen som exempelvis har berört vilka variabler som samlas in, vilka skolformer som har ingått i insamlingen eller hur insamlingen har genomförts.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken över pedagogisk personal används av Skolverket, Utbildningsdepartementet och Specialpedagogiska skolmyndigheten. Därutöver används uppgifterna av enskilda skolor, kommuner, företag, forskare och massmedia.

A.12 Uppläggning och genomförande

Undersökningen genomförs årligen. Referensperiod är den vecka där 15:e oktober infaller. Insamlingen görs för uppgifter om lärare, skolledare, yrkes- och studievägledare och övrig pedagogisk personal. Uppgifterna samlas in på individnivå för de skolenheter eller centrala uppgiftslämnare där den pedagogiska personalen är verksam. Uppgifter om skolenheter och centrala uppgiftslämnare hämtas från SCB:s skolregister.

Insamlingen genomförs genom att SCB skickar ut ett informationsbrev (s.k. missiv) och inloggningsuppgifter till berörda uppgiftslämnare (aktiva skolenheter och centrala uppgiftslämnare) i början av oktober. Med hjälp av dessa skickar sedan uppgiftslämnarna in efterfrågade uppgifter via SCB:s webbplats i form av en ifylld Excel-mall eller en textfil. Utsändnings- och insamlingsarbetet samordnas med elevstatistik i motsvarande skolformer. Påminnelser skickas ut till dem som inte lämnar in uppgifter i tid och återkontakter tas med uppgiftslämnare i de fall kompletteringar behöver göras under hösten och vintern.

När insamling och granskning är klar sammanställs uppgifterna till ett register, som utgör grund för statistiken. När statistiksammanställningen är granskad och klar publiceras statistiken på Skolverkets webbplats, www.skolverket.se.

A.13 Internationell rapportering

Uppgifter från insamlingen rapporteras bl. a. till OECD och Eurostat. Statistiken ingår även i Nordisk statistisk årsbok.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Inga förändringar är planerade i nuläget.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

SCB deklarerar kvaliteten i statistiken enligt ett kvalitetsbegrepp som består av fem huvudkomponenter:

- (1) **Innehåll**, som framför allt gäller statistikens målstorheter.
- (2) **Tillförlitlighet**, som avser osäkerhetskällor och hur dessa påverkar statistiken.
- (3) **Aktualitet**, som omfattar tidsaspekter som spelar roll för hur väl statistiken beskriver nuläget.
- (4) **Jämförbarhet och sammanvändbarhet**, som avser möjligheter till jämförelser, över tiden och mellan grupper, samt till att använda statistiken tillsammans med annan statistik.
- (5) **Tillgänglighet och förståelighet**, som avser statistikens fysiska tillgänglighet och dess förståelighet.

För mer information om kvalitetsbegreppet för officiell statistik och en mer detaljerad redovisning av innebörden i de fem huvudkomponenterna, se rapporten *Kvalitetsbegrepp och riktlinjer för kvalitetsdeklaration av officiell statistik (MIS2001:1)* i serien *Meddelande i samordningsfrågor för Sveriges officiella statistik*. Publikationen finns på SCB:s webbplats.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Insamlingsobjekten i undersökningen är aktiva skolenheter och centrala uppgiftslämnare på kommunal nivå som är verksamma inom skolformerna grundskola, förskoleklass, fritidshem, öppen fritidsverksamhet, gymnasieskola, grundsärskola, gymnasiesärskola, komvux, särvtvux och svenska för invandrare. Dessa enheter hämtas från SCB:s skolregister

Populationen utgörs av samtliga tjänster för pedagogisk personal som är verksamma inom ovanstående skolformer. Populationen omfattar alltså inte t.ex. administrativ personal eller fastighetskötsel.

Varje *tjänst* utgör ett målobjekt. En *individ* kan vara verksam i flera olika skolenheter eller skolformer och även ha flera olika typer av tjänst (exempelvis vara verksam som både skolledare och lärare) och representerar i sådana fall flera olika objekt.

1.1.2 Variabler

Variabler som redovisas i statistiken är:

- Typ av tjänst (lärare, skolledare, yrkes- och studievägledare eller övrig pedagogisk personal)
- Tjänstgörande personer
- Tjänstgörande omräknat till heltidstjänster
- Anställningsform (tillsvidareanställning eller tidsbegränsad anställning)
- Undervisningsämne (för grund och gymnasieskolan)
- Tjänstledighet
- Tjänstgöringsgrad
- Utbildningsanordnare (för Komvux och SFI)

I registret finns även uppgifter om skolidentitet, personnummer, kön, ålder, högsta utbildningsnivå, antal år personen funnits som lärare i registret, tjänstgöringsomfattning, befattningskod, undervisning i modersmål samt anställningslag (tillsvidareanställning eller tidsbegränsad anställning).

1.1.3 Statistiska mått

Statistiken redovisas i antal, andelar, medelvärden och spridningsmått.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas efter följande grupper:

- Län
- Kommun
- Huvudman
- Skolform
- Skola
- Kön
- Utländsk bakgrund
- Typ av tjänst
- Anställningsform
- Pedagogisk högskoleexamen

1.1.5 Referenstider

Referensperioden för objekt och insamlingsvariabler är den vecka där 15:e oktober infaller 2012.

Referensperiod för variabler hämtade från Utbildningsregistret är vårterminen 2011.

Referensperiod för variabler hämtade från Registret över totalbefolkningen (RTB) är 30 november.

1.2. Fullständighet

Pedagogisk personal verksam i skolformerna Förskola, pedagogisk omsorg och öppen förskola samlas inte in i insamlingen av Pedagogisk personal. Dessa samlas istället in på kommunal gruppnivå i insamlingen för Förskola och annan pedagogisk verksamhet.

För de övriga skolformerna som skolverket har ansvar för, och som ingår i insamlingen, anses registret över Pedagogisk personal ge en god bild av den pedagogiska personalen. Undersökningen samlar dock bara in pedagogisk personal, varför övrig personal verksam i anknytning till skolan (exempelvis vaktmästare, elevhälsa eller måltidspersonal) inte är medräknade.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken över pedagogisk personal är totalräknad, vilket innebär att urvalsfel inte förekommer. Vid årets undersökning rapporterade inte alla skolor in pedagogisk personal, vilket innebär att det förekommer svarsbortfall.

I den officiella statistiken redovisas bara uppgifter ner på kommunnivå och då håller statistiken god kvalitet medan på skolnivå kan statistiken ibland ha brister,

då det inte alltid går att matcha antalet pedagogisk personal med antalet elever. På vissa skolor saknas det rapporterade elever och tvärtom. Det beror ofta på att eleverna eller personalen redovisats på en annan skola.

För att framställa det färdiga registret genomförs en del samkörningar med andra register för att framställa vissa variabler. Vid samkörningar beror kvaliteten även på det andra registret. Registret över pedagogisk personal samkörs med Registret över totalbefolkningen (RTB) och Registret över befolkningens utbildning (UERG) för att ta fram vissa bakgrundsvariabler. RTB håller hög kvalitet för samtliga folkbokförda personer medan UERG har visst partiellt bortfall för den utrikes födda befolkningen.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 *Urval*

Statistik är totalräknad och därmed inte påverkad av urvalsfel.

2.2.2 *Ramtäckning*

SCB:s skolregister används för att nå ut till insamlingsobjekten (aktiva skolenheter och centrala uppgiftslämnare på kommunal nivå). Skolregisteret anses ha god täckningsgrad och uppdateras kontinuerligt allt eftersom undersökningen pågår. Ramtäckningen anses därför vara fullständig eftersom alla aktuella insamlingsobjekt och målobjekt är med i undersökningen.

2.2.3 *Mätning*

Uppgiftsinsamlingen genomförs främst via Excel-blanketter som tillgängliggörs via SCB:s insamlingssida och som fylls i av uppgiftslämnare. De mätproblem som uppstår i undersökningen består huvudsakligen i att uppgiftslämnarna feltolkar instruktioner och definitioner vilket gör att samma typ av personal kan rapporteras på olika sätt av olika uppgiftslämnare. Registreringsfel i form av ogiltiga värden eller partiellt bortfall förhindras till stor del genom tvingande kontroller i samband med insamlingen av uppgifter.

Mätfel kan påverka de statistiska mått som redovisas så att de blir missvisande. De totala mätfelen för statistik över pedagogisk personal anses vara så pass små att statistiken på riksnivå inte påverkas men på skolnivå kan t.ex. lärartätheten påverkas om elever eller lärare har blivit redovisade på fel sätt. Det finns dock inget som tyder på att detta skulle vara stora fel.

2.2.4 *Svarsbortfall*

Svarsbortfall, vanligen förkortat till bortfall, uppstår när värde på en eller flera variabler i en undersökning inte kan hämtas in. Saknas alla värden för ett undersökningsobjekt är det frågan om objektsbortfall; saknas endast vissa värden handlar det om partiellt bortfall.

Objektsbortfall förekommer då uppgiftslämnare inte lämnar in uppgifter om alla tjänster eller inte kan förmås lämna in några uppgifter alls. Det finns ingen uppskattning av det totala objektsbortfallet men i 2012 års undersökning är det ett antal skolenheter fördelade på olika skolformer som inte har lämnat några uppgifter alls.

Den exakta omfattningen av objektsbortfallet är svårt att beräkna, och det enda material som går att samgranska emot är föregående års register, där man granskar om antalet pedagogisk personal förändrats i stor utsträckning mellan åren. Det totala objektsbortfallet är ändå litet och anses inte påverka undersökningens tillförlitlighet på nationell nivå. Statistiken kan dock bli skev för enstaka kommuner eller skolformer med få innevarande lärare eller med stort objektsbortfall.

Partiellt bortfall till följd av att uppgiftslämnarna vid inläsningen inte angett ett värde på en eller flera variabler stoppas i möjligast mån genom tvingande kontroller som finns inbyggda i insamlingssystemet. Det finns dock uppgifter som inte behöver fyllas i där det förekommer partiellt bortfall, exempelvis vilka undervisningsämnen en lärare har. Partiellt bortfall förekommer också i de fall där matchning mot till exempel RTB eller Utbildningsregistret inte ger någon träff.

Partiellt bortfall är i de flesta fall mycket svårt att uppskatta eller mäta; exempelvis finns det inget sätt att granska eller kontrollera att en lärare har fyllt i alla sina undervisningsämnen, förutom att jämföra mot föregående års register. Det partiella bortfallet bedöms dock, liksom objektsbortfallet, vara tämligen litet och anses inte påverka statistiken nationellt.

2.2.5 *Bearbetning*

Bearbetningsfel är fel som kan uppkomma när man bearbetar det insamlade materialet, manuellt eller maskinellt. De bearbetningar som görs är bland annat granskning och upprättning, matchning mot andra register, härledningar och aggregeringar och olika typer av beräkningar för att skapa presentationstabeller.

Risken för att bearbetningsfel som beror på den ”mänskliga faktorn”, t.ex. beräkningsfel, programmeringsfel eller systemfel, ska inträffa och den konsekvens detta får för statistiken är mycket svår att beräkna. SCB arbetar kontinuerligt för att minimera riskerna för negativ inverkan på statistikens tillförlitlighet på grund av fel som beror på den ”mänskliga faktorn”, både förebyggande och genom snabba åtgärder när sådana fel upptäcks.

För årets undersökning finns inga kända fel kvar från bearbetningsfasen. Resultaten har kontrollerats och rättats upp under arbetets gång.

2.2.6 *Modellantaganden*

Inga andra modellantaganden görs än den metodik som redovisas ovan.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Osäkerhetsmått i vanlig mening i form av konfidensintervall beräknas inte eftersom det är en totalräknad studie. Inte heller några andra osäkerhetsmått beräknas.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Undersökningen genomförs årligen.

3.2 Framställningstid

Framställningstiden, mätt från referenstid till publicering, är cirka 6 månader.

3.3 Punktlighet

Publicering sker enligt publiceringsplan för Sveriges officiella statistik.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Genom åren har undersökningen ändrats ett antal gånger, med förändrade insamlingsmetoder, förändringar av insamlingsvariabler eller att nya skolformer tagits med i undersökningen. Exempelvis genomfördes en större förändring av insamlingen år 1999, med nya mått och insamlingsvariabler. Den senaste större förändringen skedde år 2011 då uppgift om lärares undervisningsämnen började samlas in. Ett annat exempel på förändring är att uppgifter om personal i öppen fritidsverksamhet samlas in i undersökningen från och med år 2010. Viss försiktighet måste därför antas då man gör jämförelser över tiden.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Statistiken samlas in på samma sätt med samma metodik och med samma definitioner för alla redovisningsgrupper, men samtidigt finns det ofrånkomligen bakomliggande skillnader inom grupperna man bör ta i beaktning. På kommun-nivå kan det exempelvis vara stor skillnad mellan olika kommuner i fråga om befolkningstäthet, geografiskt läge osv. Man bör därför vara försiktig med att jämföra glesbygdskommuner med storstadskommuner. Motsvarande gäller även för län. Övriga redovisningsgrupper är jämförbara.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Eftersom statistiken om pedagogisk personal redovisas på t.ex. kommunnivå, finns stor möjlighet att sammanvända statistiken, t.ex. med annan statistik inom Skolverkets nationella uppföljningssystem. Den kan t.ex. användas tillsammans med elevstatistik från andra undersökningar för att beräkna lärartäthet.

De register som ligger till grund för statistiken kan även samköras med andra register för att skapa ny statistik, då registren avseende pedagogisk personal innehåller personnummer.

B.5 Tillgänglighet och förstälighet

5.1 Spridningsformer

Statistiken publiceras på skolverkets webbplats www.skolverket.se. Statistik publiceras också i Skolverkets olika publikationsserier, t.ex. ”Barn, elever, personal och utbildningsresultat – jämförelsetal för skolhuvudmän”.

Statistik finns även publicerad i ”Statistisk Årsbok” och ”Utbildningsstatistisk Årsbok” som båda utges av SCB.

5.2 Presentation

Statistiken presenteras som Excel-tabeller med flikar innehållande information och definitioner. Statistiken finns också tillgänglig i Skolverkets webbdatabas SIRIS där egna uttag kan göras utifrån ett antal tillgängliga variabler.

5.3 Dokumentation

Statistikens kvalitet beskrivs i innevarande dokument, Beskrivning av statistiken (BaS). I övrigt finns ingen aktuell dokumentation publicerad och tillgänglig.

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB utför på beställning specialbearbetningar av primärmaterial.

5.5 Upplysningstjänster

För ytterligare upplysningar om statistiken, kontakta Skolverket på telefon 08-52 73 32 00 vx, skolverket@skolverket.se.

För information om specialbearbetningar av primärmaterial kontakta Statistiska centralbyrån: Robert Hansson, tfn 019-17 65 23, fornamn.efternamn@scb.se